

DECLARACIÓ DE VALÈNCIA

La Conferència Europea “La Societat de la Informació com a instrument clau per al Desenvolupament Rural”

REUNITS

A València, el 3 i 4 de febrer de 2003,

CONSIDERANT

Que les àrees rurals són un actiu fonamental per a Europa, que pot desenvolupar tot el seu potencial amb l'ús de les noves tecnologies de la informació i el coneixement en augmentar la qualitat de vida i treball dels ciutadans de les zones rurals, per enfortir la creació de valor en l'economia rural tant en els sectors tradicionals com en els nous, permetent que les zones rurals s'integrin i participin plenament en una economia europea basada en el coneixement,

CONSTATANT

Que la política de desenvolupament rural, com eina per a arribar a la cohesió territorial, es configura com una de les actuacions públiques claus per al segle XXI,

OBSERVANT

Que els nous serveis avançats que la societat de la informació i del coneixement ofereix són avui un element clau per a aconseguir la cohesió territorial i la vertebració econòmica i social,

CONVENÇUTS

Que les àrees rurals han de beneficiar-se dels avantatges de les noves tecnologies de la informació i les comunicacions (TIC), que estan eliminant les distàncies a nivell global,

CONSCIENTS

Que, no obstant això, aquest aprofitament pels ciutadans i empreses del medi rural de les oportunitats que ofereix la societat de la informació no es produirà de forma automàtica sinó que ha de ser impulsat pels poders públics, per les pròpies empreses tecnològiques i els propis habitants de les zones rurals, des de renovats marcs de cooperació i coordinació,

Per a compartir amb tots els actors, locals i globals, públics i privats, l'experiència multidisciplinària en el desenvolupament rural i la societat de la informació dels participants en aquesta conferència, amb la finalitat d'impulsar conjuntament les millors pràctiques i accions de gran impacte que accelerin el desenvolupament d'una societat de la informació que inclogui a tots

DECLAREN

1 INFRAESTRUCTURES I SERVEIS

La base per a què el territori rural pugui competir en condicions d'igualtat amb les zones urbanes, aprofitant les noves possibilitats que la societat de la informació i del coneixement ofereix, és que les infraestructures de telecomunicacions ofereixin allí les mateixes prestacions quant a capacitat de transmissió de la informació i de transferència de tecnologies i coneixement.

No obstant això, tenint en compte les baixes densitats de població i l'escassa activitat econòmica de les zones rurals, és necessari dissenyar el model de convergència òptima perquè les empreses tecnològiques emprenguin el desplegament de les xarxes de telecomunicacions de banda ampla.

Per aconseguir-ho és necessari que els poders públics afavoreixin la implantació d'aquestes xarxes impulsant marcs estratègics de col·laboració i aprofundint en el procés de liberalització de les telecomunicacions. Començant per una ràpida implantació del nou marc del servei universal, que inclou un adequat accés a internet, i avançant cap a l'objectiu final de la generalització de la banda ampla, segons el marc europeu establert per la iniciativa e-Europe 2005.

Els estats membres han de considerar la seva actuació sobre les infraestructures de telecomunicacions i els continguts en el territori rural com estratègica i prioritària. Per això, caldrà que posin en pràctica les recomanacions de les autoritats europees respecte al desenvolupament dels Plans Nacionals i regionals de societat de la informació, tant en el desplegament d'infraestructures (banda ampla) com en els serveis.

Pel que fa a aquests serveis per als ciutadans, s'ha de dir que un dels factors que es troba entre les causes del despoblament de les zones rurals és la possibilitat de gaudir en les àrees urbanes de serveis als quals la població rural no té accés. L'ús de les TIC pot constituir-se en la clau per a superar aquesta situació.

Les aplicacions relatives a l'accés directe a les administracions (e-government), particularment la prestació a distància de serveis públics clàssics - sanitaris (e-health), d'assistència social, educatius i de formació contínua (e-learning) -, són ja una realitat que cal explotar-se al màxim.

2 SECTORS TRADICIONALS I NOVES OPORTUNITATS DE NEGOCI

Tots els sectors d'activitat en el medi rural han de ser l'objecte de l'actuació pública de foment de l'ús de les TIC, ja que poden extreure múltiples beneficis de la seva incorporació a la societat de la informació.

Pel que fa als sectors tradicionals d'aquests territoris (agricultura, ramaderia, pesca, forestal i indústries agroalimentàries), cal esmentar:

- en matèria de qualitat i seguretat alimentària, l'ús d'eines més eficaces de gestió i assegurament de la qualitat, d'aplicacions en matèria d'informació, comunicació i formació, així com de models de seguiment administratiu;
- l'increment de la claredat, transparència i eficàcia en els mercats agraris i en les relacions sectorials i intersectorials;
- l'increment de la competitivitat mitjançant una més ràpida adaptació a les noves orientacions de mercat;
- l'increment de la confiança dels consumidors finals mitjançant la implantació d'aplicacions que possibilitin la traçabilitat dels aliments, de manera que pugui comprovar la seguretat i qualitat dels mateixos i el respecte pel medi ambient i les condicions de benestar animal en la seva generació;
- l'ús d'eines de comerç electrònic (e-business) que serveixin a la concentració de l'oferta i permetin que el productor incrementi la seva participació en el valor final del producte;

Tots aquests usos de les TIC hauran de ser promoguts des dels poders públics i assumits pel propi sector com prioritaris.

Els ciutadans i empreses del territori rural han d'estar preparats per aprofitar les noves oportunitats de negoci i els jaciments d'ocupació que la societat de la informació i del coneixement genera.

Les activitats que poden cobrar un renovat impuls amb l'ús de les TIC són les relacionades amb el turisme, el comerç i els serveis professionals, tant els de nova creació com l'adaptació dels tradicionals.

La instal·lació en el territori rural d'empreses i processos arribats de la urbs també pot ser un factor de creació d'ocupació de qualitat.

3 UNA SOCIETAT DEL CONEIXEMENT PER A TOTS

Les oportunitats que la societat de la informació pot oferir al desenvolupament rural són moltes, però no es pot oblidar l'existència de barreres de coneixement i de barreres psicològiques i resistències al canvi.

Perquè els ciutadans i empreses rurals s'integrin en la societat de la informació és necessari, en primer lloc, que participin en el procés general de canvi cultural que aquest nou model de societat requereix i per això, el primer pas a donar és la implementació d'accions d'"alfabetització digital", que afavoreixin l'ús quotidià dels ordinadors i d'Internet.

Les taxes de penetració de les TIC en empreses i llars són molt diverses en els diferents països, en les diferents regions i en les diferents comarques i, en qualsevol cas, són significativament més baixes en els territoris rurals que en els urbans. Sempre tenint en compte que les zones rurals són molt diverses les unes de les altres, i que també ho són els seus graus de desenvolupament econòmic i social.

Un altre factor que tampoc pot obviar-se és l'idiomàtic. El respecte a la diversitat lingüística europea exigeix mesures que contemplin aquesta realitat.

També s'ha de tenir en compte la importància de l'element psicològic d'acceptació del canvi tecnològic i actuar mitjançant mesures tant de formació i capacitat com de dinamització i conscienciació social, al mateix temps que es millora el caràcter "amistos" i proper de les interfícies de comunicació amb l'usuari.

Les TIC poden, a més, oferir a la població rural altres serveis vinculats amb l'oci i la cultura, que poden contribuir a pal·liar el "sentiment d'aïllament" que tantes vegades se cita com a element determinant de l'èxode rural de molts joves. La creació de fòrums i comunitats virtuals i els usos lúdics d'internet poden obrir una finestra al món als ciutadans rurals, al mateix temps que es reforça el seu sentiment de pertinença al col·lectiu rural i la seva pròpia identitat diferenciada.

CONCLUSIÓ

Nosaltres, els participants en la conferència sobre “La Societat de la Informació com a instrument clau per al Desenvolupament Rural” reunida a València,

- volem promoure, en les nostres pròpies organitzacions i en el disseny de les nostres polítiques i en l'execució de les nostres actuacions, els continguts dels tres punts d'aquesta declaració;
- sol·licitem a totes les Administracions Públiques dels diferents nivells de govern i a les empreses, especialment a les tecnològiques, que s'uneixin en comuna associació a aquesta declaració i que es comprometin a extreure múltiples beneficis de la seva incorporació a la societat de la informació amb el desenvolupament rural;
- convidem a tots els agents públics i privats a configurar un nou marc estratègic de col·laboració i cooperació des del qual s'afavoreixi:
 - el desplegament d'infraestructures de telecomunicacions, en igualtat de condicions, en tots els territoris europeus respectant els marcs reguladors vigents.
 - la ubicació en el territori rural de noves activitats i la creació de valor per a empreses i serveis.
 - l'aparició de polítiques actives per part dels responsables públics europeus, nacionals, regionals i locals que impulsin les línies d'actuació adequades per al compliment d'aquests objectius.
 - una investigació multidisciplinària, tècnica i socioeconòmica que permeti un millor enteniment de les noves forces fonamentals que mouen la societat de la informació i les seves implicacions en les àrees rurals.
 - la continuïtat de fòrums com el present, que afavoreixin l'anàlisi comparativa d'experiències amb èxit, de forma que es passi d'un model basat en experiències pilot a un model de consolidació d'iniciatives susceptibles de generalització.

4 de febrer de 2003